

Priloga k listu: Slovenski
gospodar
v Mariboru
v tiskarni iz pol
gospoda Novak-a na
velikem trgu po 10 h.

Priloga k listu: Slovenski
gospodar
v Mariboru
v tiskarni iz pol
gospoda Novak-a na
velikem trgu po 10 h.

Priloga k listu: Slovenski
gospodar
v Mariboru
v tiskarni iz pol
gospoda Novak-a na
velikem trgu po 10 h.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Priloga k listu: Slovenski
gospodar
v Mariboru
v tiskarni iz pol
gospoda Novak-a na
velikem trgu po 10 h.

Priloga k listu: Slovenski
gospodar
v Mariboru
v tiskarni iz pol
gospoda Novak-a na
velikem trgu po 10 h.

Priloga k listu: Slovenski
gospodar
v Mariboru
v tiskarni iz pol
gospoda Novak-a na
velikem trgu po 10 h.

Priloga k listu: Slovenski
gospodar
v Mariboru
v tiskarni iz pol
gospoda Novak-a na
velikem trgu po 10 h.

Štev. 35.

V Mariboru, dne 1. septembra 1904.

Tečaj XXXVIII.

Mladeniški shod v Zagorju.

Nevzdržno naprej! Voditelji mladeniškega gibanja se zvesto drže tega gesla. Sleherni mladenič prelepega Slov. Štajerja mora stopiti v kolo že za naše narodne vzore navdušenih mladeničev, potem se le bo namen dosežen. Mladeniči iz celega kozjanskega okraja so se v velikem številu rade volje odzvali klicu, naj pridejo na mladeniški shod v Zagorju. Čast jim! Posebne zasluge za sijajni uspeh tega mladeniškega shoda pa si je pridobil rodoljubni g. dr. Iv. Jančič iz Kozjega, ki je žrtvoval čas in denarna sredstva, da je bilo za shod vse najskrbnejše pripravljeno in urejeno. Hvala mu! A tudi cela vrsta drugih rodoljubov, osobito načelnik okrajnega zastopa kozjanskega ter župnik pilstanski čast. g. Marko Tomažič, zasluži za svojo skrb in naklonjenost iskreno zahvalo.

Predpoldan so se udeležili mladeniči skupnega sv. opravila pri Mariji v Zagorju. Sv. mašo je daroval č. g. dr. Iv. Jančič, cerkveno propeved pa je prevzel č. g. Ant. Korošec iz Maribora. Pevski zbor je z lepim petjem povzdignil cerkveno slovesnost. Kmalu po sv. opravi je godba zaigrala našo koračnico »Naprej zastava Slave« in množice mladeničev so korakale proti zborovališču na Lesičnem, kjer so zavedni kmetje postavili lepo okinčan slavolok z napisom: »Slovenskim mladeničem slovenski pozdrav!«

Predsednik političnega društva za kozjanski okraj č. g. Tomažič v izbranih besedah pozdravi navzoče ter izrazi svojo srčno radost, da je toliko mladeničev iz vseh krajev

kozjanskega okraja prihitelo na shod, ki se je za nje priredil. Otvori zborovanje.

G. dr. Jančič v vrlo šaljivem govoru razlaga pomen in važnost politike ter vabi mladeniče, da se naj svoječasno, ko dorastejo v moče, vsi udeležujejo prav pridno domačega političnega življenja.

G. stud. phil. Rabuza pozdravi mladeniče v imenu katoliškega slovenskega akademičnega dijaštva, osobito slov. katol. akad. društva »Zarja« v Gradcu, kojega član je govornik. Katoliško slovensko dijaštvo stoji na istem stališču kot mladeniški pokret na Spod. Štajerskem in stremi za istimi cilji. Ta pozdrav, ki je prvi pozdrav iz vrst slovenskega akademičnega dijaštva na Štajerskem, je bil sprejet z navdušenjem.

Mladenič Mih. Pustišek prinaša pozdrave kozjanskih mladeničev ter jih navdušuje za čitanje dobrih knjig in časnikov. Vspodbuja mladeniče, da pridno zahajajo v bralna društva.

Č. g. Jernej Vurkelj je govoril v imenu »Marijine družbe za mladeniče« v Dobjem ter z iskrenimi besedami opominjal mladeniče, da naj vedno gredo rama ob rami s katoliškimi in narodnimi možmi, ne pa z izdajalci vere in narodnosti.

Slavnostni govor je imel gosp. Anton Korošec iz Maribora. Namen vsega mladeniškega gibanja je, da se slovenska mladina pridobi za javno življenje in da se tudi za to življenje skrbno in vestno pripravi. Govornik navdušuje mladino za samoizobrazbo, ki pa naj bo vedno v soglasju z vero našo

in narodno zavestjo. Ker so bili poročevalci nasprotnih listov navzoči, pozivlje jih, naj ne lažejo o shodu, kakor so to storili o vseh dosedanjih, ampak naj pišejo resnico, potem bodo o mladeniškem shodu sodili drugače i nenaklonjeni nam Slovenci, kakor tudi naši nasprotniki. Na mladeniških shodih se ne hujša, ampak navdušuje za najvišje in najblajše vzore slovenskega naroda! Vse drugo, kar se trdi o naših shodih, je neresnica in izmišljotina. Govor je bil večkrat prekinjen z navdušenim pritirjevanjem.

G. predsednik Tomažič se zahvali vsem mladeničem, ki so tako vzorno držali red, govornikom pa za njihov trud. Izraža željo, da bi se tudi drugo leto priredil mladeniški shod, če mogoče, pri Mariji na Sv. Gorah. Z »živio«-klici na papeža in cesarja sklene shod!

S tem je bil mladeniški shod v Zagorju končan. Navdušeni in zadovoljni so se vračali mladeniči na svoje domove. Z razvalin pilstanskega gradu so nam vihrale ta dan ponosno slovenske trobojnice, kakor bi hotele naznaniti celemu kozjanskemu okraju, da se poraja v njem novo življenje, življenje samozavedne in navdušene katoliško-narodne omladine! Naprej, mi mladi!

Pismo iz Slovaškega.

(Dalje.)

Radi vsega tega Slovačkom drugega ne preostaja, kakor zaupanje na Boga in rimsko stolico ter samopomoč v samoizobrazbi. Katoliški slovaški listi večkrat priporočajo mo-

Listek.

Kristus ali Luter.

(Pripoved. Iz hrvatskega prevel I. V. Starogorski.)

(Konec.)

»Pravi, da je oče bogataša? Berač je, nič drugega«, reče jeden in močna roka ga zgrabi za vrat. Ali stari ga pogleda tako tužno, da ga oni nehote spusti.

»Gospod, prosim vas, povejte sinu moje ime, pa bode videli, da sem govoril resnico.«

Jeden sluga se odloči in javi očeta bogatašu. Ko se vrne, reče, naj pride jutri, ker danes gospod nima časa.

Služinčad se zakrohoče na ta odgovor. Stari ne reče besede in odide. Vrne se domov in zopet je prebiral jagode na molek in molil: »Kateri si za nas težki križ nosil, usmili se nas.« Beli angeli so nosili njegovo molitev pred prestol Marije in se vračali k starcu z uteho in upom.

V.

Bilo je zvečer. Pred hišico sedita Luka in Roža. Od zvonika cerkve so še odmevali zadnji glasovi zdrave Marije. Stari se pokriža in se pokrije. Nato pa vzame zopet v roke novine.

»Dragi mož, ali je resnica, da je na smrt bolan?«

»Tukaj se tako piše. Pa kaj je nama za to? On je zavrgel pravega Boga in naju.«

»Ne govori tako, on je na smrtni postelji.«

»Najina dolžnost je, da ga rešiva, dokler se je čas.«

»Prav imaš. Odpustiti mu morava, da mu Bog odpusti. Jutri greva k njemu.«

In šla sta. Zdelo se jima je, da sta na križevem potu. Naj se jima tudi sedaj izjalovi?

Ko prideta k palači, je bilo kakor pred desetimi leti. Bilo je vse polno kočij, ali tla so bila nastlana s slamo, da bi se ne slišalo drdranje koles. Slišalo se je šepetanje, da se bogataš bori s smrtjo. Nikdo ni govoril o njem kakor oni, ki ljubi in čuti pravo žalost. Spominjali so se le njegovega bogastva. Moč in žena se prerijeta do vhoda.

»Kdo ste vi in kaj želite? Nikdo ne sme notri«, reče sluga.

»Midva sva njegova roditelja«, reče stari in gre z ženo naprej ne zmene se za slugo, ki je poletel za njima.

Na stopnicah srečajo dva gospoda. Jeden se je nosil duhovsko, drugega so zvali slugo za doktorja. Prvi je bil protestantovski duhovnik, drugi zdravnik.

»Ali smeta ta dva k bolniku? Trdita, da sta roditelja«, reče sluga.

»To sta roditelja?« vpraša prestrašeno zdravnik.

»Da gospod«, odgovori oče, in mati pokima z glavo v potrdilo.

Zdravniku se je videlo, da je osupnjen in se obrne k duhovniku:

»Zaupam vam, da ne bode nikomur povedali, kar bom povedal tej ženi.«

»Se smete popolnoma zanesti, gospod zdravnik«, reče ta.

»Vidva hočeta k sinu?« reče zdravnik.

»Znata li kako bolezen ima? Nikdo drug ne zna tega razun mene in čuvaja.« Tu preneha in tiho dé: »On je bolan na žolti mrzlici.«

Duhovnik je te besede slišal.

»Kaj, na žolti mrzlici?« reče glasno duhovnik in skoči prestrašeno nazaj. »In vi ste me hoteli privedi v sobo k njemu? In niste pomislili na mojo ženo in deco?«

»Vi ste hoteli, da vidite bolnika, predno ste znali za bolezen, ne misleč na vaš zakon. Ali ste vi duhovnik?« odgovori hladno zdravnik.

»Ko bi znal za to, bi nikdar ne prišel.« Pri teh besedah je izginil.

Malo za tem se je slišal topot konjskih kopit in čudno, ulica se sprazni na mah.

litev za narod ter duhovnike prosijo, naj darujejo presv. daritev za slovaški narod. Obenem se pa pozivljejo na obćecerkevne določbe, po katerih se mora vsak narod učiti v njegovem jeziku. Še leta 1895 je ukazal Leon XIII., blaženega spomina, ogrskim škofom, da morajo vse narode učiti v njih maternih jezikih.

Druga polovica je pa delati za slovaški narod. »Slovák nech (naj) pracuje (dela) za Slovákov, kolko len stači (more).« Omenjeni pisatelj, Rudolfský, priporoča zlasti ljudske knjižnice. Posebno se pa obrača nov drugo leto izhajajoč slovaški tednik (Slovensky Týždenník), ta smeli bojovník za pravice slovaškega naroda, do mladine, ki jo tudi drugi slovaški listi pozivljejo na delo ter povprašujejo: »Či mladež, tá uspevovaná mládež, mužne ide do boja za preporodenie a prepravenie ľudu do svetla pravdy a svobody?« Začetek je že storjen. Dne 3. avg. t. l. so imeli v Turčianskem Sv. Martinu po dveletnem presledku zopet mladeniški shod. Seveda ta »schôdzka mládeže« ni bila tako sijajen mladeniški shod kakor vseslovenski mladeniški na predvečer sv. Cirila in Metoda pri Mariji Pomagaj na Brezjah, vendar so storili tudi važen korak naprej, ako bodo ostali le stanovitni ti šibki slovaški mladeniči, ki seveda tudi niso tako izobraženi kakor slovenski. Saj jim ni zameriti, ko pa nimajo slovaških ljudskih šol, v madjarske pa hodijsamo nekoliko po zimi — od maja do oktobra so obćene počitnice. Kaj se pa v teh šolah nauče, sem že povedal, namreč »za živeti premalo, za umreti preveč.« Na tem mladeniškem shodu so sklenili po predlogu dr. Jána Petrikoviča, da bi bili mladeniški shodi vsako leto. Namen jim je medsebojno spoznavanje in posvetovanje o vseh rečeh narodnega življenja. Za potrebne priprave in informacije naj skrbi troćleni stalni odbor. Posvetovali so se tudi, ali bi naj izdajali poseben list za mladino o leposlovju, umetnosti in vedi. Većina je bila proti temu predlogu ponajveč radi tega, ker je že itak obilo listov — okoli 30 jih imajo — in je malo upanja, da bi novi list prospeval. Zborovalci so se razšli z nado, da bodo bodoči mladeniški shodi še večjega pomena, ne le za mladino, ampak za celi slovaški narod. K temu pojavu je še z ozirom na naše razmere omeniti, da skrbijo za te mladeniške shode većinom le posvetni gospodje, odvćetniki, zdravniki itd. ter visokošolci, ki studirajo v češki Pragi. Duhovniki se v necerkvenih krogih skoro pokazati ne smejo, sicer jih prestavijo v »deveto« dećelo, v madjarske kraje, a na njih slovaško mesto pošljejo

madjarone, ki tudi že v šoli uče madjarski katekizem, da tako pripravljajo pot Madjarom, ki želijo, da bi rabili ne le uradniki, ampak tudi duhovniki izključno madjarski jezik v šoli in na prižnici.

Slovaški listi z veseljem zasledujejo krepko gibanje malega a ćvrstega našega slovenskega naroda. Zavidajo nam naše dobre škofo, ki tako skrbijo za narod s svojo duhovščino. Hvalijo mil. škofa v Trstu, ki je, dasi rojen Nemec, tako pravićen slovanskim narodom. Ko bi le enega takega škofa imeli, pravijo, da bi bili rešeni. Tako pa imajo na krmilu ljudi, ki jih vlada spravi tako visoko, ker o njih upa, da bodo skrbeli predvsem za madjarizacijo. Naš cesar ima namreč kot apostolski kralj ogrski velike pravice v cerkvenem oziru. Odkar pa naš vladar ne vlada več sam, ampak skupno s poslanci po svojih ministrih, opravljajo vse vladarske reči ministri, vladar njih predloge le potrjuje. In tako vlada na Ogrskem ministri kalvinske vere ter nastavljajo katoliške škofo! Zato se pa ni ćuditi, da vlada na Ogrskem tako ćudne razmere. Vse to se bo še seveda enkrat maščevalo, toda gorje onim, ki bodo radi tega trpeli!

Zavidajo nas nadalje Slovaki tudi radi svobode, s katero se lahko gibljemo v Avstriji. Na Ogrskem je sploh vsako le malo narodno gibanje nemogoće. Vsak shod se lahko prepove z opazko, da je to puntanje proti madjarščini. Pri zadnjih državnozbornskih volitvah so dobili Slovaki po naključju prvíkrat štiri narodne poslance. Po naključju, pravim, zakaj eden je bil izvoljen celo na program madjarske katol. ljudske stranke, ki ga pa potem ni hotela sprejeti v svoj klub, nakar je pristopil k narodnim poslancem. A od teh že o dveh sploh ni bilo ćuti, da bi kje kaj storila in govorila. Dva pa, ki sta malo nastopila, sta pa bila tožena radi puntanja proti Madjarom, ker sta govorila o ljubezni do slovaškega jezika, in sicer tožena od tistega časa, odkar sta voljena. Konćno sta zdaj oba obsojena, dasi je bil eden že enkrat oprošćen, nakar ga je najvišje kraljevsko sodišće zopet obsodilo. To je trnavski odvćetnik dr. Veselovsky, o katerem pravijo slovaški listi, da je izmed vseh ogrskih državnih poslancev edini z rumunskim narodnim poslancem Vladom, ki je storil v državnem zboru svojo dolžnost.

Toda zakaj ta pisma s temi žalostnimi poročili? — No, morebiti pa bo vendar le ta ali oni stavek komu vzbudil dobre misli in navdušenje za delo v blagor, v pravi blagor slovenskega ljudstva, dokler je še čas. V resnici resnobni so dnovi! Bodimo zado-

voljni z dobrim, kar imamo, in ne kvarimo tega, kar je dobrega pri nas! A uporabimo tudi dobro vsako priliko, ki se nam še ponuja za narodno delo! Zlasti pa skrbimo za izobrazbo in značajnost slovenskega naroda! Ustanavljajmo šole — nadaljevalne mislim, kmetijske, obrtne itd. do srednjih šol in vseučilišća — na vladne stroške, in če ni drugaće tudi na lastne, dokler še to smemo! Saj ko se s časom utrdimo, ter se kot zrel narod izkažemo, se nam bo vse to izpremenilo na boljše.

Prisrćen slovenski pozdrav!

Shod na Polzeli.

Cel teden poprej se je govorilo o njem. Od ust do ust je šla govorica, kako bo; posebno se je govorilo o »demokraciji«, katerih pride baje ogromno število. Posebno naši prijatelji doli na gmajni so razširjali te govorice in se že v naprej naslajali na škodoljnost. Naposled pa je vendar nastopila nedelja.

Krasen dan je napočil po dolgotrajnem dećevju. Nad vasjo je z visoke smreke vihrala trobojnica; ves slavnostni prostor je bil v slovenskih barvah. Po večernicah se je začelo ljudstvo shajati. Udelećba je bila ogromna. Malokateri domaćinov je ostal doma; prišli pa so tudi gostje iz vseh sosednih krajev, zlasti veliko jih je bilo iz braslovćke in šentpeterske obćine. Opazili smo tudi kakih 20 socialnih demokratov, ki so delili svoje volilne oklice. Toćno ob 3. uri se je shod začel. Predsednik politićn. društva »Naprej«, g. dr. Karlovćek pozdravi obćinstvo, nato se je na predlog domaćega g. nadućitelja izvolil predsednikom shoda gosp. dećelni poslanec Ivan Vošnjak iz Šoštanja, kateri podeli besedo najprej deć. poslancu g. dr. Hrašovcu. V prvem delu svojega govora nam poda g. poslanec jasno sliko štajerskega dećeln. zbora in delovanja naših poslancev, v drugem pa s krasnimi besedami navdušuje ljudstvo, naj spoštuje svoj jezik in naj odloćno zahteva, da ga spoštujejo drugi, posebno tisti, ki žive na naši zemlji, od naših žuljev. Živahno odbravanje povzroćijo zlasti poslanćeva izvajanja o tistih privandranih tujcih, ki se hoćejo šopiriti pri nas in zahtevajo za poščico »Nemcev« vse predpravice, ki vlaćijo v slovenske kraje nemške in nemškutarske delavce in jih boljše plaćujejo kakor domaće. Te besede pać najlaćje razumejo Polzelani, saj jim je samo treba odpreti oći, da vidijo, kako se godi njim samim. Za g. dr. Hrašovcem nastopi viharno pozdravljen g. kandidat

Stara reće zdravniku: »Pojdimo hitro, da ne bo prepozno.«

Zdravnik reće: »Kakor je vajina volja.«

»Gospod, oće in mati se ne strašita smrti, ko se gre za sina.«

In šli so čez vrt v drugo nadstropje. Tu v majhni sobici je ležal bogataš. Varali so služinćad, da je v palaći pri tleh. Od straha, da kdo drugi ne zbolí, so ga prenesli v zadnji del palaće v drugo nadstropje.

Na pragu se zdravnik obrne in reće:

»Hoćete li, da umre v naši veri? Tudi jaz sem katolik, ali bojim se, da bo prepozno.«

»Marija nas ne zapusti, gospod«, reće žena.

Bilo je tiho in temno. Na tleh debele preproge, po zidovih omare z leki in steklenicami. Ali vsega tega mati ni videla. Njene oći so iskale njega, ki je ležal v postelji v blazine zakopan, njega — izgubljenega sina.

Njegovi tanki, beli prsti so se nemirno igrali na svileni odeji, dih mu je bil nepravilen.

Tu je ležal sam, žrtva smrti, zapušćen od prijateljev, kojim je žrtvoval vero in roditeljsko ljubav.

Plaćani strežaj je stal ob vznožju postelje in gledal brez ljubavi nanj. Mati zameni strežaja.

Sin pogleda mater z motnim oćesom. Ni je spoznal.

»Pavle, dete moje, ubogo dete moje!« Vsa sila materine ljubavi in skrbi je morala biti v teh besedah. Bolnik vpre oći in spozna mater.

»Mati, mila mati!«

Hotel ji je dati roke; a so bile preslabe.

Mati ga objame in poljubi na blede ćelo.

»Vsi so me zapustili, a vi...«

»Ne vsi, tudi tvoj oće je tu;« nato migne možu, naj stopi blićje.

»Tudi vi oće«, zastoće bolnik. »A jaz sem vas odgnal od sebe.«

»Ne govori o tem«, pravi oće, »jaz sem sam kriv; ne smel bi te pustiti med svet.«

Materino oblićje se skloni nad umirajoćim.

»Pavel, ljubo dete«, mu šepće. »Hoćeš, da umreš spokojno in zadovoljno, kakor umrjeva mićva z oćetom?«

»Hoćem, mati.«

»Tedaj moraš umreti v naši sveti veri.«

»Ne morem, mati. Kako mi naj Bog odpusti? Kako se naj naćejam miloćti, ko sem zavrġel vero svojega detinstva?«

»Vidiš, jaz sem prišla k tebi, akoravno si me tako hudo užalil. Ali misliš, da je Bog manj milostljiv?«

Bolnik je stokal.

»Pavel! Bog je ljubezan. On je odpustil tudi tistim, ki so ga krićali.«

On pogleda na krićec, ki je visel na molek materinem, in reće: »Mati, vsi hoćemo v jedni veri umreti, da se zopet najdemo.«

Globoko se nagne srećna mati k sinu ter reće:

»Hvala ti, Marija, našla sem zopet sina.«

Posljejo po katoliškega duhovnika. Brez strahu, brez obotavljanja je prihitel v sobo bolnika. Ni se bal nalezljive bolezni, mislil je samo, da mu je rešiti dušo.

Pokrili so mizo z belim prtom, nanj dali krić in sveće. Zvonćek se zasliši, javljaje, da pride rešenje.

In prišel je Jezus in z njim mir. Bilo je okrog polnoći in roka, za katero je držala srećna mati, mu je postajala hladna in ledena. Smrtni znoj je zablestel na bolnikovem ćelu.

Naenkrat odpre oći; zadnje moći zbere in reće s hropećim glasom:

»Hvala vam, draga mati in oće!«

Za nekaj hipov zatisne mati mrtvemu sinu oći.

»Kmalu se vidimo, ljubljeno dete«, reće in poklekne kraj postelje, da prva pomoli za njegovo dušo.

A njegova duša je poletela do prestola dobrega Oćeta v nebesa, koji je vroće pritisnil na svoje srce izgubljenega in zopet najdenega sina.

Ferdo Roš. V domačih, lahko umljivih besedah razvija svoj program. Volilci ga poslušajo z napeto pozornostjo; zlasti jim ugaja poslančeva obljuba, da se hoče predvsem potegovati za zavarovanje kmetijskih delavcev za starost in onemoglost, da hoče delovati za izboljšanje slovenskega šolstva v naši deželi, za preureditev deželne kmetijske družbe itd. Vsem se bere na obrazih, kako so zadovoljni z možem, ki je kri njihove krvi. — G. dr. Jos. Karlovšek naslika nato s krepkimi besedami krivice, ki se nam gode posebno po Štajerskem. Kadar je treba plačati ali dati sinove za vojsko, takrat se spomni vlada na Slovenca, kadar pa bi jim bilo treba dati pravico, takrat jih ne pozna. Kmetijskih, obrtnih in meščanskih šol nočejo dati Slovencem, na drugi strani pa nam zopet očitajo, da nimamo izobrazbe. Dobro je, če zna Slovenec več jezikov, toda če jih zna, naj ne zaničuje svojega materinega jezika, temveč naj se vedno odločno priznava, da je Slovenec. Steber države in posebno steber našega naroda je kmet, iz kmetijskega naroda izhajajo delavci in gospodje; kdor se torej poteguje za slovenski narod, se mora potegovati za kmeta in njegove pravice. V deželnem zboru ne zadostuje samo kričanje, treba je, da je vsak poslanec mož na svojem mestu in predvsem, da ima veliko volilcev za seboj. Zato ne sme ob volitvah nikdo malomarno ostati doma, ampak vsak naj odda glas za našega kandidata, in to je g. Ferdo Roš, župan v Trbovljah. Lepo je videti naše možake, kako z veseljem in navdušenjem poslušajo govornika, in ko predlaga g. nadučitelj Farčnik resolucijo za kandidaturu g. Roša, dvigne se cel gozd rok. Burni »živijo«-klici spremljajo glasovanje. — K besedi se oglasi nato socialni demokrat Rinaldo. Ker pa takoj v začetku žali ljudstvo, češ, da je nerazsodno in da nima nobenega smisla za resno zborovanje, se mu glasno ugovarja. Zahteva se, naj se mu vzame beseda, grozeče pesti se dvigajo in g. predsednik mora zaključiti shod. Gg. Rinaldo in Čobal pa se imata zahvaliti edino dr. Karlovšku in domačim rediteljem, da nista okusila krepkih slovenskih pestij. Njihovi tovariši pa so bili že poprej popihali, ko so čuli hrup in so pustili govornika na cedilu. To so možje!

Ko so se socijalni demokrati odstranili, pričela se je prava narodna veselica. Vrli braslovški pevci in domači ženski zbor so zapeli celo vrsto krasnih pesmi, godba je neumorno svirala in navdušenje je prikipelo do vrha, ko se je dvignil kmetijski mladenič iz braslovške občine in v vznesenih besedah proslavljal narodno zavest in pomen društev, zlasti bralnih, katera so edino sredstvo za kmeta, da se naprej izobražuje. Slišal se je samo en glas, da tako prijetno še ni bilo na Polzeli nikoli.

Naša nemškutarija se je pa poskrila. En sam zapeljan revež se je nekoliko ustil, pa se je smilil vsem. Saj menda razven tistega »heil«, ki ga je klaverno zaklical, ne zna dosti nemških besed. Škoda je le, da ni bilo vojskovodij Edlhoferja in Kunstiča; pa sta že vedela, zakaj ju ni bilo. Bržkone sta računala doma, koliko bo še treba Štorjanov, da se bo skrila pred njimi ta preklicana slovenščina. Joj, kako nas je strah!

Polzelani pa so pokazali, da so res zavedni in odločni slovenski možje, ki se ne dajo odvrniti od svojega naroda. Vsa čast jim in hvala vsem sosedom, ki so jih krepko podpirali. Vsi so izrekli željo, naj bi se kmalu zopet priredil tak shod.

Mlado drevo narodne zavesti je krepko pognalo korenine! Savinjan.

Rusko-japonska vojna.

(Port Artur.)

»Do 24. avg. mora Port Artur pasti!« tako je bil zapovedal japonski cesar v začetku avgusta. In nato so Japonci divje napadali trdnjavo zaporedoma, toda bili so z

ogromnimi izgubami odbiti. Dne 22. avgusta je padlo okoli 12 000 Japoncev. V Port Arturu je baje 36.000 mož in ne 20.000, kakor so Japonci mislili. Trdnjava je tako preskrbljena s streljivom in živežem, da se bo držala še mesece. Pri zadnjih napadih po noči so Rusi nastavili električne reflektorje proti naskakujočim japonskim četam, katerim se je vsled ostrih žarkov tako bliščalo, da niso mogli gledati. Rusi so pa nastavili vse svoje topove proti njim. V trdnjavi imajo Rusi mnogo petroleja. Sestavili so si posebne stroje, ki mečejo petrolej v veliko daljavo ter ga istočasno užgejo. Ti bodo prizadejali Japoncem gotovo mnogo škode. Neki list je izračunal, da morajo izgubiti Japonci od svojih 100.000 mož, katere imajo pred Port Arturjem, najmanj 65 000 predno vzamejo trdnjavo.

Ameriški vojaški poslanik, ki je prišel iz Port Arturja dne 14. m. m., je rekel, da je trdnjava dovolj preskrbljena z vsem in da bodo izgubili Japonci najmanj desetkrat več vojakov kakor Rusi, predno bodo zavzeli trdnjavo. General Stesl ima svoje vojaštvo razdeljeno v tri dele. Prvi del je na bojišču, drugi je v rezervi in tretji počiva. Tako ima vedno dve tretjini vojaštva na razpolago.

Na morju.

Iz Vladivostoka se poroča, da je imelo japonsko brodovje v pomorskih bitkah dne 10. avg. velike izgube. Od brodovja admirala Togo sta se potopili dve križarki in dve torpedovki, hudo poškodovana pa je bila ena oklopnica. Od Kamimurovega brodovja pa zelo hudo poškodovani dve križarki, kateri so komaj spravili v bližnjo luko. Da je japonsko brodovje zelo oslabiljeno, razvidno je iz tega, da ruske ladje še vedno križarijo ob korejskem obrežju in jim tega ne more zabraniti.

Na suhem.

Japonci so začeli dne 24. avg. zopet prodirati in sicer od treh strani proti Ljaojanu. Od juga prodira general Oku s 40.000 vojakov, na jugovzhodu general Nodzu s 70.000 možmi in na vzhodu general Kuroki s 100.000 možmi. Vsem trem armadam pa zapoveduje maršal Oyama. Koliko vojakov ima Kuropatkin, se ne ve. Nekateri cenijo 150.000 mož, drugi zopet 300.000 mož. Na jugu so napadli Japonci z veliko silo ruske čete. Dozdaj je trajal boj z malimi presledki. Dne 27. avg. zjutraj so jih pa Rusi odbili, proti 11. uri dop. so jih že celo napadli ter zapčili v beg. Posebno hud boj je bil na vzhodni strani pri Ančančanu. V noči dne 29. m. mes. so napadli Japonci Ančančan, a so bili z izgubo 500 mož po ljutem boju odbiti. Na desnem krilu pri Tsehu je Tambovski polk branil svoje stališče z izredno hrabrostjo od 1. ure zjutraj do 4. ure popol. Polk je odbil vse navale in štirikrat sam napadel sovražnikova stališča. To so bile samo ruske prednje straže, ki so stale 40 do 50 km od Ljaojana. Glavna ruska moč je v Ljaojanu in soverovzhodno od mesta, kjer so se Rusi močno utaborili ter je Kuropatkin zbral ogromno armado. Tukaj se baje hoče ustaviti japonskemu prodiranju ter se bo bila odločilna bitka.

Nemški vojni poročevalec polkovnik Gedke poroča, da so se Rusi vkljub ugodnemu izidu boja umaknili nazaj na glavno stališče v Ljaojan. Isti poročevalec tudi poroča, s kako strastjo se je bojevalo na obeh straneh. Po noči sta se prišla oba sovražnika z bajoneti. Pri tem so ujeli Rusi nekega japonskega častnika. Da bi pa ne prišel živ v ruske roke, zagnal se je proti neki skali in si razbil glavo, da se je zgrudil takoj mrtev na tla.

Japonci so najeli 800 kitajskih kulijev, ki jim sežigajo mrličje. Nakupili so 10.000 lesenih zabojev, v katere pride pepel sežganih. Nato jih odpošljejo v domovino.

Le še dva meseca in v Mandžuriji bo nastopila mrzla doba, kateri bo jako hitro sledila zima. Najbrže bo, ko nastopi ta doba, tudi za letos končana ta vojska. Mandžurija

po zimi ni pripraven kraj za kretanje vojnih čet. Mraz znaša 30 stopinj, reke zamrznejo in pitno vodo dobe tako, da morajo otajati led. V takih razmerah morajo imeti vojaške čete dobra stanovanja, v katerih prezimijo. Cesar ne bosta obe armadi izvršili do začetka novembra, tudi pozneje ne bosta mogli izvesti. Dva meseca imata torej še časa, da izvedeta svoje načrte za to leto.

Dopisi.

Od Malenedelje. (Kmetijska šola.)

Dne 21. avgusta je sklical pri nas načelnik ljutomerskega okrajnega odbora, gosp. Ivan Kukovec, po rani maši stariše in take, ki se za napredno kmetijstvo zanimajo, na kratek razgovor. Ker so slučajno šolske sobe bile prazne, šli smo v šolo, kjer je gospod govornik v jedernatem govoru polagal Malenedeljanom na srce, naj se pobrigajo za ustanovljenje kmetijske šole v ljutomerskem okraju.

V začetku je govornik opozoril na žalostni položaj kmetijskega prebivalstva ter je povdarjal, da še nekoji posamezniki v gmotnem oziru sicer dobro stoje, toda število takih se od leta do leta manjša, namesto da bi se povečevalo. Vzrok temu je v prvi vrsti ta, ker sinovi posestnikov po dovršeni ljudski šoli ne dobivajo na zdravi podlagi urejenega strokovnega znanja. Ljudska šola podaja osnovne nauke, kateri so potrebni vsem stanovom in obema spoloma. Sme se zahtevati od nje torej, da usposobi svoje gojence v čitanju in razumevanju čitanega, v pisanju in koncipiranju priprostih sestavkov, v računanju za vsakdanje življenje, da podaje temeljne nauke iz realij itd. O verstvu tu ne govorim, kajti poklicani so drugi činitelji, kateri imajo v tem prvo besedo.

Ko 14letni deček dobi ljudskošolsko odpustnico, se pa čuti bolj prostega kakor oni, ki ima v žepu zrelostno spričevalo. Zdaj vstopi v strokovni nauk pri svojem očetu, oziroma namestniku. Srečen tisti, ki ima očeta, kateri je uzoren kmetovalec. Takih je silno malo. Tu je treba zamašiti votlino s tem, da se 16 in 17letnim mladeničem da prilika, naučiti se umnega gospodarstva na uzorno urejeni nižji kmetijski šoli. Deželni očetje hočejo na Štajerskem ustanoviti pet nižjih kmetijskih šol. Poučevalo se bo na njih dve zimi zaporedoma po 5 mesecev teoretično, po letu pa praktično. V ljudstvu pa bi se naj za take šole vzbudilo zanimanje, da bi rade volje pošiljalo svoje sinove v nje in da bi imelo od njih korist. Vsak stan skrbi za to, da se njegov naraščaj izobražuje in popolnuje, le za izobrazbo kmetijskega naraščaja se je storilo dozdaj vse premalo.

Nameravane kmetijske šole bodo podajale kmetiskim sinovom več strokovnega znanja. Učile bodo kmetijsko kemijo, živalstvo, rastlinstvo, knjigovodstvo, računstvo, zemljepisje, risanje itd. Pa ne samo to. Te šole bodo tudi našo mladino, ki se nahaja v najbolj nevarnih letih človeške dobe, vzgajale. Ni dovolj, če si človek razbistri samo um, srce pa ostane brez kreposti. Izobraženec z bistrim umom, ki je ob enem tudi poštenjak, ta je še le pravi človek. Poštenjak pa da Bogu kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega. On ljubi Boga in bližnjega, pa tudi sam na sebe in na svoje domače ne pozabi. Taka šola mora temeljiti na krščanski podlagi, učni predmet more biti tudi verstvo. Ako zadobi slovensko ljudstvo jamstvo, da se iz kmetijske šole ne bodo vračali njegovi mladeniči kot brezbožniki, potem se z veseljem potegne za ustanovitev take šole v ljutomerskem okraju.

Zbrani poslušalci so gospodu govorniku glasno pritrdjevali ter so ga na koncu prosili, naj na pristojnem mestu izposluje, da se ustanovi v tukajšnjem okraju kmetijska šola.

Slovenjgradec. (Nemška šola.) So nekatere živali n. pr. zajci i. t. d., katere je postavno prepovedano streljati meseca av-

gusta oziroma jih loviti. Drugače pa je z otroci, ki bodo obiskovali tukajšno, sedaj na štiri razrede razširjeno nemško mestno šolo. Ker mesto nima več kot osem novincev, ki bi bili za prvi razred, torej se mora napraviti lov na otroke v okolici; kajti to seveda tudi nemški deželni šolski svet ne dopusti, da bi bilo v enem razredu samo osem otrok. Ali pa jim morebiti to število tudi zadostuje? Mislimo, da ne! Žalibog, da je nekaj sosednih občin, kakor Starigr, Šmartno in Lagen, ki mislijo, da bode otrok, ki obiskuje mestno nemško šolo, že zaradi tega nekdaž dospel na kakšno imenitno mesto oziroma službo. Kako pa se vtepa slovenskim otrokom nemščina v glavo, hočemo navesti sedaj le ta slučaj. Kakor je obče znano, ne smejo otroci nemške šole ljudi drugače pozdravljati, kakor: »Küss die Hand«. Da bi pozdravljali: Hvaljen bodi Jezus Kristus, ali dobro jutro, dober dan itd., to jim je strogo prepovedano. Sirota slovenska si pozdrava »Küss die Hand« ne more lahko zapomniti in tudi ne ve, kaj to pomeni pa reče: »Küss Ham.« ali »Kristjan.« Tako torej napredujejo slovenski otroci v tukajšni mestni šoli.

Torej kmetje, ne pljuvajte v lastno skledo in pokažite, da ste zavedni ljudje pa ne takoimenovane šleve ter pokažite ljudem, ki pridejo na lov za nemško šolo, tisto lukno, katero je pustil zidar na zidu.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Mladeniški shod na Brinjevi gori. Mnogozaželjeni dan za mladeniče konjiškega okraja se bliža. Dne 8. sept. bo na Brinjevi gori mladeniški shod. Ob 10. bo cerkveno opravilo in potem koj zborovanje za mladeniče. Govorniki so že naznanjeni. Na noge, mladeniči konjiškega okraja!

Mladeniški shod v Slov. Bistrici. V nedeljo, dne 18. septem. 1904 bode mladeniški shod v Slov. Bistrici za okraj Slov. Bistrica. Ob 10. uri bode pri sv. Jožefu cerkveno opravilo samo za mladeniče, po cerkveni slavnosti se koraka v mesto, kjer se takoj vrši veliko zborovanje mladeničev! Mladeniči na noge! Udeležba mora biti sijajna in obilna! Na shodu naj ne manjka noben mladenič našega okraja!

Mladeniški shod na Rečici. Katol. polit. društvo za gornjegrajski okraj priredi v nedeljo, dne 4. t. mes. v Rečici pri gosp. Prislanu shod za moše in mladeniče. Prepričani smo, da bodo moše in mladeniči prihiteli v obilnem številu na shod, ki se začne ob pol 4. uri popoldan. V sedanjih časih je treba, da vsak slovenski mladenič in mož stoji na svojem mestu ter svoje dolžnosti strogo izpolnjuje. Moše in mladeniči, na svidenje v nedeljo na Rečici!

Volilni shodi. Političen shod v Hočah priredi »Slov. društvo« dne 4. sept. v gostilni g. Gselmana. Začetek ob 4. uri popoldne. Govorila bosta gosp. dr. V. Serneč o deželnozborski volitvi v novo skupino in č. g. kaplan Vogrinec o narodnem vprašanju. — Volilni shod priredi kat. slov. polit. društvo »Sloga« v Ormožu dne 4. sept. 1904 po večernicah pri Sv. Miklavžu v gostilni g. Otona Vrtnjaka, pri lepem vremenu na prostem. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo deželnega poslanca Kočevarja o deželnem zboru. 2. Razgovor o volitvi v deželni zbor v splošni skupini. 3. Slučajnosti. — Volilni shod na Bizeljskem priredi dne 4. sept. ob 8. uri zjutraj g. dr. Miroslav Ploj. — Polit. društvo »Pozor« priredi v Št. Janžu na Drav. polju dne 4. sept. ob 3. uri volilni shod. Govoril bo dež. poslanec Jurtela o deželnozborskih volitvah, veleposest.

Fr. Pišek o pomenu volitev v gospodarstvih rečeh in potoval učitelj g. Jelovšek o živinoreji. Vabijo se tudi vsi okoličani k obilni udeležbi. — V nedeljo, dne 4. t. mes. se bo kandidat IV. kurije za dež. zbor predstavil v Konjicah v »Narod. domu« svojim volilcem. Poročal bo tudi gosp. dr. Juro Hrašovec o svojem delovanju v deželn. zboru. Volilci konjiškega okraja, pridite v obilnem številu!

Našim naročnikom! Zopet smo primorani opominjati one naročnike, ki se niso poravnali naročnine za letos, nekateri celo za lansko leto, da store svojo dolžnost. Prosimo uljudno, da nam nemudoma pošljejo zaostalo naročnino, sicer jim ustavimo nadaljno doposiljanje lista. Z izdajanjem lista »Naš Dom« kot prilogo imamo velike stroške, zato prosimo za redno plačevanje naročnine. — Upravništvo.

S pošte. Gg. Jurše Lovrenc in Stranjšak Tomaž, dosedaj pismošoj pri c. kr. poštnem uradu v Mariboru, sta imenovana za poštno ekspedijentno službo. Oba sta slovenska rodoljuba. Čestitamo! — Med poštna Grize in Žalec bo poslovala od 1. sept. naprej vozna pošta namesto dosedanjega poštnega pota. Prva vožnja iz Griž ob 5. uri 45 minut zjutraj, prihod v Žalec ob 6. uri 20 min. zjutraj; nazaj iz Žalca ob 8. uri 45 min. dop., prihod v Griže ob 9. uri 20 min. dopoldne. Druga vožnja iz Griž ob 3. uri 25 min. pop., prihod v Žalec ob 4. pop.; nazaj iz Žalca ob 5. uri 20 minut pop., prihod v Griže ob 5. uri 55 min.

Volilcev je v sledečih občinah: Korčice 211, Savci 139, Lahonci 109, Trnovci 150, Vičanci 119, Bratonečice 115, Sv. Lenart v Slov. gor. 131, Zamarkova z Lormanjem 57, Gorea 133, Podlehnik 107, Zakl (Nova cerkev) 127, Gruškovje 177. Mesto Ptuj ima v četrti kuriji 708 volilcev.

Proste službe. V področju c. kr. poštnega ravnateljstva za Štajersko in Koroško je razpisanih več mest uradnih slug. Prošnje so vložiti do 27. septembra pri c. kr. poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Gradcu.

Št. Peter pri Mariboru. Na novi šoli se je vršilo v ponedeljek, dne 29. avgusta uradno pregledovanje. — V Terčovi so potegnili minoli teden iz Drave mrtvo truplo približno 16letnega fanta. Bil je gotovo že dalje časa v vodi, ker že ni imel nič več las. Menda je to oni, ki je utonil pred kakimi 6 tedni blizu Lembaha.

Ptujske novice. Hranilno in posojilno društvo v Ptuj (posojilnica) dalo je v prvem polletju l. 1904 novih posojil 390.001 K in je bilo stanje posojil koncem junija l. 1904 1.871.707 K. V isti dobi je sprejelo hranilnih vlog 553.952 K in je bilo koncem junija stanje teh 2.112.223 K. Če se vzame posojilo na menice ali dolžna pisma brez vknjižbe na posestvo, se morajo od posojila plačati 5½% obresti; kdor dobi posojilo proti vknjižbi na posestvo, plača samo 5%, oziroma le 3¾% obresti, ako daje zastavljeno posestvo zahtevano zadostno varnost. Pri vsakem posojilu se rata obresti vselej zniža, kadarkoli se kaj na glavnico odplača; rata postane tem manjša, čim več se dolga odplača. S tem je vsakemu dolžniku ustrezno!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Dne 23. avgusta smo pokopali zelo nadarjeno in vzgledno učenko 4. razreda, Matildo Slana. Pol leta je bila revica priklenjena na bolniško posteljo. Šolarji so jo v obilnem številu spremljali h grobu, kjer so se s solznimi očmi poslovili od svoje tovaršice, dekleta pa so ji zapela ginljivo nagrobno. Naj ji bode zemljica lahka!

Gornjeradgonske novice. K zborovanju »Zveze avstrijsko-nemških učiteljskih društev« v Mariboru, kjer so nemški kulturoposci kar na debelo požirali Slovence, je poslala tudi naša šola zastopnika. Pa naj kdo reče, da Petrovčani nismo napredni! Zdaj vemo, zakaj je nadučitelj Erschenjak dobil naslov »direktorja«; saj ga je proslavljala sam Wratschko kot moža, ki širi »nemško« kul-

turo. Več luči v naših šolskih razmerah! — Neki pregovor pravi: V vinu je resnica. To se je videlo 14. in 15. avgusta na »turnarski« slavnosti v Radgoni, kjer so vinjeni »turnarji« govorili večinoma — slovenski. — Čevljar Bratec in dimnikar Vragec se pogovarjata pred gostilno »Haložan« v Orehovcih: »Kaj misliš, prijatelj Bratec, zakaj so šli gospod Bračko-Lukovnjak v toplice?« »Jaz mislim, zato, da si bodo tam zmili ime Bračko, ker zdaj bi se radi pisali Wratschko«, odgovori Vragec. »Mogoče«, pravi Bratec, »toda jaz mislim radi tega, da si bodo dali tam operirati dolgi nos, ki so ga dobili pri zadnjih deželnozborskih volitvah, ker zdaj zopet kandidirajo in bodo dobili še daljšega.«

Puščava pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Dne 28. m. m. je preminula tukaj bivša posestnica in mati župana v Cinžatu, blaga žena Josipina Burja v lepi starosti 83 let. Rajna je odgojila svojih petero otrok prav vzgledno. Vrli ženi blag spomin!

Celjske novice. V nedeljo so postavili protestantje temeljni kamen svoji novi cerkvi. Čudno se nam zdi, da je slavnosti prisostvoval celjski župan Rakuš, ki ima toliko odjemalcev med katoliškimi Slovenci. Udaril je po temeljnem kamnu in posvetil sebe in mesto Celje protestantski veri.

25 letnico učiteljstva praznujejo v Mariboru s slovesno sv. mašo in komersom dne 4. oktobra t. l. sledeči na Slov. Štajerju službujoči abiturijenti iz leta 1879: Vodusek Gustav, c. kr. šolski nadzornik; Marin Jakob, c. kr. vadniški učitelj; nadučitelji: Bračič Fr. v Št. Vidu na Planini, Dornjač Jožef pri Sv. Petru nize Maribora, Kotnik Karol v Selnici pri Mariboru, Korže Leopold v Ribnici, Lasbahar Jože v Rušah, Majcen Feliks v Lehnu, Mešiček Jožef v Sevnici, Spende Matevž v Ščavniškem dolu, Slemenšek Franc v Podčetrtku, Šetinc Fr. v Preborju, Tramsšek Moric v Sromljah, Tomažič Janez v Tinjah, Trobiš Al. v Zdolah, Vudler Peter v Ljubnem. Učitelja voditelja: Jurko Blaž v Razborju in Repič Martin v Rakovcih ter učitelja Kopic Jakob v Ptujski okolici in Mahor Feliks v Makolah.

Sv. Miklavž nad Laškim. V nedeljo, dne 28. avgusta je bila v Sv. Miklavžu cerkvena slovesnost. Pri streljanju se je eden strelcev ponesrečil. Bil je tako nesrečno zadet, da je v par trenutkih umrl. Bil je mož pri najboljši starosti. Naj v miru počiva!

Iz Vidma ob Savi. V nedeljo, 28. t. m. vršil se je na Vidmu shod polit. društva »Sava«. Naš drž. in dež. poslanec g. Žičkar razlagal nam je v poljudni besedi o določbah glede bližajoče se volitve v četrto skupino, opominjal volilce, da se na dan volitev vsi kakor eden mož volitev vdeležijo. — Ptič se pozna po perji, privrženci »Štajerca« pa po svojih nezrelih nazorih; mislim, da smo bili precej edini v sodbi, ko smo budalosti tistega znanega modrijana zavračali. Pač škoda, ko ptujski oče Ornig ne znajo, kako imenitno osebo na Vidmu »glestamo«, ne bili bi tako v zadregi radi poslanca v četrto skupino. — Končno je razlagal ekonom g. Mart. Cerjak o umnem gospodarstvu, povdarjajoč, kako je kmetu primerno današnjim razmeram predrugačiti celi sedanji način kmetovanja, da bode njegovo kmetovanje mnogo več dohodkov donosalo. — Dal Bog, da bi ta shod imel mnogo vspehov.

Srečke po 1 K se dobivajo na Vidmu. Dobitkov je 2500 v vrednosti za 40.000 K. Srečkanje se vrši dne 31. decembra 1904. Slovenci, sezite po teh srečkah!

Sprejem gojenk v gospodinjstvo šolo ces. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori sedmi tečaj gospodinjstve šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za vse 30 K. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško priporočilo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru ces. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Od Sv. Martina pri Slovenjgradcu se nam poroča: Odkar je župan nemškega mesta Slovenjgradec, v katerem biva 700 pokvarjenih in 400 pri ljudskem štetju napovedanih Slovencev, dal neopravičeno sneti slovensko zastavo dne 18. avgusta raz hiše, katera je last 300 okoliških posestnikov Slovencev, se raznaša vest po okraju, da so ljudje radi tega zelo nevoljni in da nččejo več zahajati v nemške stacune in gostilne. Nevem, če bodo Slovenjgradčani radi tega hvaležni svojemu županu. V odgovoru že vlozene pritožbe na razsodbo okr. glavarstva bomo videli, ali res smejo naši posilinemci, kakoršnih pristni Nemec Simler ne mara, pred »Narodni dom« obesiti frankfurterco in s tem izzivati miroljubne Slovence, Slovenci pa bi ne smeli na tak dan kakor je 18. avgust počastiti svojega premilega vladarja s slovensko zastavo. Prepričani smo, da v Gradcu stvar drugače izpade. Naša Avstrija še nima takih enostranskih postav, da bi frankfurterce smele žaliti mirno ljudstvo pred slovensko hišo.

Nove dopisnice. V kratkem se bodo uvedle pri nas nove dopisnice. Na teh dopisnicah bo na sprednji strani poseben prostor, na katerem bo odpošiljatelj dopisnice napisal svoj naslov, in to zaradi tega, da se mu dopisnica zopet vrne, ako bi ne mogla biti vročena onemu, kojemu je bila namenjena.

Cerkvene stvari.

Duhovske vesti. Na novo nastavljeni so kot kaplani č. gg.: Ivan Hribar v Vojniku, Jožef Krajnc v Galiciji, Anton Sparl v Zavrču, Anton Srebrer v Laškem, Jožef Tratnik v Št. Juriju ob juž. želez., Franc Čuček v Dramljah. Prestavljeni so č. gg. kaplani: Anton Postružnik v Križevce pri Ljutomeru, Matija Zemljčič v Št. Jakob v Slov. gor., Jožef Lončarič v Trbovlje, Jakob Rabuza v Šmartno pri Šaleku, Janez Goričan v Št. Peter pri Radgoni, Ivan Vogrin v Št. Peter pri Radgoni, Ivan Rožman v Mozirje, Peter Gorjup v Brežice, Ivan Bosina v Št. Jurij v Slov. gor., Maks Goričar k Sv. Magdaleni pri Mariboru, Anton Kolarič kot vikarij v Ptuj, Anton Novak k Sv. Martinu na Pohorju. Župnija Sv. Martin v Hajdini je podeljena č. g. Ivanu Toman, župniku v Podsredi. Za provizorja v Podsredi je imenovan tamošnji kaplan č. g. Alojzij Gričnik. — Župnijske izpite so naredili č. gg.: Jakob Tajek, Jožef Plepelec, Jožef Meško, Ivan Topolnik, Jožef Poplatnik in Ivan Vogrinec.

Praznovanje 900 letnice obstanka ruške cerkve. Redka slavnost se bode letos obhajala v Rušah, namreč 900letnica obstanka ruške cerkve, katera je bila po starih listinah 1004 dodelana in pozneje razširjena. Ta svečanost bo trpela ruško soboto, v nedeljo, na praznik Marijinega sv. Imena, v osmini tega praznika, a v nedeljo po ruškem 18. sept. bo slovesni sklep. Procesije v osmini namenjene, naj se pravočasno napovejo. Napovedana je velika procesija za četrtek 15. sept. Takrat pride duhovščina z farani iz cele dekanije mariborske na desnem bregu Drave. — Matija Wurzer, župnik v Rušah.

V kn.-šk. dijaško semenišče so sprejeti iz VI. gimnazije: Fr. Kostanjevec od Sv. Marka, Franc Slana od Sv. Jurija ob Ščavnici in Martin Rus iz Ptuja; iz V.: Karol Piliš iz Črešnovca, Ant. Bratina iz Križevca in Martin Gaspar od Šmartna pri Slovenjgradcu; iz IV.: Val. Čelan iz Sv. Lovrenca na Drav. polju, Jos Kokole iz Staregatrge in Ivan Koser iz Jaršine; iz III.: Martin Kozar od Sv. Antona v Slov. gor., Franc Stričič iz Makol in Franc Bratuša iz Vel. Nedelje; iz II.: Maks Kovačič od Sv. Trojice v Slov. gor., Matija Krevh iz Staregatrge, Mihael Krulj iz Kapele pri Brežicah in Ivan Rak iz Št. Jerneja pri Konjicah.

Jareninska „mladeniška zveza“

bralnega društva priredi v nedeljo, dne 4. sept. izlet k Sv. Petru pri Mariboru. Odhod bo hitro po 11. uri predpoldne od cerkve. Šli bomo peš k Materi božji na Goro, kjer bo pridiga za fante in večernice. Po večernicah nas bo pri Sv. Petru pozdravilo bratsko društvo »Skala.« Na vrtu narodnega gostilničarja g. Muršeca bo potem mal shod, kjer bodo deklamirali in govorili naši fantje in gotovo tudi šentpeterski. Nadejamo se, da pridejo fantje »mladen. zveze« polnoštevilno. Sicer pa je — to odločno povdarjamo — vsak ud mladen. Marijine družbe dobro došel. Stalo ga ne bo nič, pač pa bo doživel veliko nedolžnega veselja, duhovnega in telesnega. Fantje, okrepimo si zopet svoje vrste, agitirajmo za izlet, da pridobimo zopet koga za »mladeniško zvezo«. V nedeljo le z nami k Sv. Petru!

Gornja Radgona. Za zastavo »Braln. društva« so darovali doslej po 10 K gg.: Lončarič Josip, kaplan pri Sv. Petru tik Radgone; Janžekovič Josip, kaplan pri Sv. Križu tik Slatine; Lančič Janez, klepar v Gornji Radgoni; Postružnik Anton, kaplan pri Sv. Petru tik Radgone; gdčna Matilda Bernard, učiteljica v Gornji Radgoni; Rožman Alojzij, mladenič v Orehoveh; Rožman Peter, mladenič v Orehoveh; Rožkar Martin, kmet v Lastomercih. Hvala!

Dekanijski mladeniški Marijin shod pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. se je zadnjo nedeljo izvršil zares veličastno. Došli so mladeniči iz dekanije lenarske in iz sosesčin, da celo iz ogrske Slovenije. Veselje je bilo veliko, red uzoren. Obširneje poročilo prihodnjč.

Dekliški Marijin shod pri Sv. Trojici v Slov. goricah. [Konec.] Po cerkvenem opraviilu so šle vse deklice v velikanski procesiji na slavnostni prostor pri kapeli Marije Mulec v Zgornjih Vrjanah. Najprej so šle vse križarke, potem vsa bela dekleta po dve in dve, vmes pa zastavonošnje, nato duhovniki in ostala dekleta. To vam je bilo nekaj res veličastnega. Pri kapeli je stal slavolok na eni strani z besedami: »Pozdravljene hčerke Marijine!« Na drugi strani: »Živele vrle, navdušene Slovenke!« Slavnostni prostor je bil okrašen z mnogoštevilnimi zastavami, močnarji pa so gromeli v pozdrav dekletom. Križe in zastave smo shranili pri kapelici in se kmalu pripravili za deklisko Marijino slavnost. To slavnost je priredila benediška ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Otvorila jo je nje prvomestnica Roza Dokl z navdušenim pozdravom, trojiske pevke pa so lepo zapele Marijino pesem »Zdrava morskazvezda«. Amalija Letnik in Ivanka Pivec od Sv. Benedikta sta deklamovali, prva »Pozdrav dekliskim Marijinim družbam«, druga pesem »Mariji brezmadežni«. Benediške pevke zapojejo Marijino pesem, Julika Vogrin pa pozdravi dekliski shod v imenu trojiskih deklet povdarjajoč potrebo prave izobrazbe tudi za dekleta. Navdušeno izpregovori v pozdrav v imenu barbarske dekliske zveze in Marijine dekliske družbe učiteljeva hčerka Amalija Škofič in vspodbuja dekleta, naj bi bile navdušene v boju za svojo nedolžnost, v boju za pravice našega naroda. Čistih, srčnih deklet on potrebuje, te so njegova sreča, njegova moč. V imenu deklet od Sv. Petra pri Radgoni in v imenu prekmurskih Slovenk je shod pozdravila Tončka Kovačič. Blizu 150 nas je prihitelo v vašo sredino, da se poklonimo brez m. Devici in da tudi me pokažemo, da ljubimo svojo domovino, da živimo in se trudimo za naš narodni obstanek in da smo na pravem mestu tam ob meji. Sedaj nastopi slavnostna govornica Amalija Klobasa od Sv. Benedikta in v prelepem, v srce segajočem govoru razlaga, kako naj bi bile slovenske deklice pred Bogom pridne hčerke Marijine, pred narodom pa navdušene Slovenke, da se izpolnijo besede pesnikove: »Dokler človeški rod, biva po zemlji tod, bode slovelo slovensko dekle!« Kot hčerke Marijine naj bi se zvesto oklepale Marijinih družb, kot dobre Slovenke naj bi

bile članice dekliskih zvez in bralnih društev. Viharno odobravanje je bilo zaslužno plačilo vrli govornici. Barbarska dekleta nas razvesele z lepo Marijino pesmijo, Matilda Tomazič od Sv. Benedikta pa deklamuje Slomšekovo »Deviški stan«. Prav dobro nastopi kot govornica Milka Šegula od Sv. Antona in razvija kaj lepe misli. Tudi ženski spol se mora vzbuditi iz narodnega spanja, iti mora v boj za najdražji svetinji, katerih nas hočejo oropati naši nasprotniki. Na delo torej, drage sestrice, na delo za vero sveto, jezik rodni, za svobodo zlato... Če me Slovenke zapustimo pot čednosti, same kopljemo grob slov. narodu. Vrla Slovenka, če boš krepostna, pošena deklica, boš kedaj tudi pošena zakonska žena, pridna mati, dobra odgojiteljica svojih otrok. Po tem govoru deklamuje Amalija Klobasa pesem polno rodoljubja od s. Bonaventure Suhač »Zatorej!« Zopet poslušamo novo govornico Lizo Hanžel iz Smolinc, župnije andraževske. Pristrčno vspodbuja dekleta k nedolžnemu življenju in narodnemu delovanju ter sklene: Na delo za Boga in domovino! Živela mili Jezus in Marija! Bodita vedno naša tovaršija! Poplačajta obilno našim blagim voditeljem veliki trud, blagoslovita neprestano prizadevanje! Živela mati Slovenija! Sprejmi našo ljubezen in zvestoto! V imenu dekliske Marijine družbe od Sv. Petra in Pavla v Ptuj se oglasi Anica Gomilšek. Kot hčerke Marijine in kot navdušene Slovenke imamo sveto nalogo, da branimo vse to, kar je lepo in blago, kar je resnično in sveto. Branimo svojo čast, branimo narodovo čast, katero obojno grdi ptujski »Štajerc«. Nikdar ne more biti hčerka Marijina, ki jemlje tako grdo v svoje roke in ima nad njo svoje dopačenje, nikdar ne more biti pošena Slovenka, ki naroča ali samo bere ta protiverski in protinarodni list. Svarim vas torej pred njim. Spoznajte svojega sovražnika! Proč z njim! Širimo »Slov. Gospodarja« in »Naš Dom«, širimo »Bogoljuba« in »Glasnik najsv. Src«. To bodi naše berilo v pouk in razvedrilo! — Urbanska deklica, Marija Kajzersberger, častita zbranim na krasnem napredku in jih vzbodbuja k vztrajnosti. Nato Amalija Letnik od Sv. Benedikta vrlo dobro govori, kako važno mesto zavzema deklica, žena v našem narodnem življenju. Sreča neizmerna je za vsak narod, ako ljubi čisto, brezmadežno življenje. To velja tudi za naš narod. Ljubimo torej čistost in nedolžnost. Če smo me čiste, bodo tudi drugi ljubili čistost, če smo me stanovitne device, zabranimo brez števila hudobij in nesreč. Nedolžnost le Slovenki da veljavo, — Poštenost ji pripravi večno slavo: — Kdor pot čednosti svete zapusti, — Slovenskega imena vreden ni. — Iz čistih deklic dobi slovenski narod najboljših mater, ki bodo mogočna opora domovini. Za bodočnost se pripravljajmo sedaj. Izobrazimo se, vadimo se v varčnosti in snagi pa tudi v darežljivosti, požrtvovalnosti za narod. V verskem in narodnem delu je naša in narodova rešitev. Živelo torej delo za Boga in domovino! Roza Kocuvan od Sv. Antona deklamuje pesem »Sv. vera in domovina«, trojiske pevke zapojejo Marijino pesem, Amalija Klobasa prednaša »Pesem sloven. deklet«, benediške pevke pa zapojejo »Slovenka sem«. Veronika Rožkar pozdravi shod v imenu dekl. Marijine družbe od Sv. Jurija v Slov. gor. kaj pristrčno. Tudi me smo dobre Slovenke, imamo že tudi deklisko zvezo, a duhovnega voditelja še nimamo, ako Bog da, ga moramo dobiti v kratkem. Kaplan Gomilšek pozdravlja v iskrenih besedah navzoče ogrske Slovenke. Otilija Kralj pozdravi shod v imenu kapelskih deklet, Trezika Friš pa v imenu trojiskih deklet opominja vse k zvestobi do Marije in do naroda slovenskega ter zakliče: Slava Mariji in sreča Slovenkam! Kaplan Gomilšek povdarja lepoto in krasen izid dekliskega Marijinega shoda ter prosi dekleta, naj navdušujejo svoje brate, da se v enako obilnem številu udeležijo mladeniškega Marijinega shoda pri Sv. Treh Kraljih dne 28. avg

Marijino slavnost zaključi v imenu benediške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda nje tajnica Matilda Tomažič s krasnim nagovorom. Med drugim pravi: Razcvitati mora med nami novo življenje po vzoru Brezmadežne, življenje nedolžno, zavladati mora med nami novo navdušenje za naše narodne svetinje. Naše geslo bodi: Vse za Boga in domovino: vse tudi kri naša, ako jo tirja blagor domovine! Sklene pa sledeče: Tako, sestre mile od blizu in daleč, hvala vam, slava vam, da ste prisle na ta krasni dekliški praznik. Daj Marija, da rodi najlepših sadov! Spomin nanj naj nas bodri vse žive dni, da bomo živele in delale z Bogom in Marijo za slovensko domovino! Sestre drage, Bog vas živi! Bodi Marija z vami! Hvaljen bodi Jezus Kristus! — Veselih lic in navdušenih src so se sedaj deklice združile v procesijo po prejšnjem redu in med petjem, molitvijo smo korakali v cerkev k večernicam, ki jih je imel včas. o. gvardijan. Po petih litanijah stopi na prižnico kaplan Gomšek in govori kratko besedo za slovo od Marije. S krepkim glasom razloži, kaj je Marija dekletom, in kaj dekleta Mariji. Marija je dekletom kraljica, mati, sestra, dekleta pa Mariji služabnice, hčerke, sestre. — Sedaj so se deklice zbrale in hitele moleč in pojoč v procesijah domov, zvonovi pa so milo pritkavali v slovo. — S ponosom smemo povdarjati, da še tako krasne dekliške slavnosti ni bilo nikjer na Slovenskem. Vse se je izvršilo v resnici izborni. Dobri Bog je dal najkrajše vreme, Marija vas je podpirala s svojo pomočjo. Za njima smo vso hvalo dolžni č. oo. frančiškankom in zlasti vlč. o. gvardijanu za vso ljubezen, ves trud in za najlepši vsprejem, ki so ga priredili dekletom z domačo dekliško družbo. Istotako najsrčnejša hvala vrli materi Mariji Mulec, pridnim nje sinovom in hčerkam, ki so tako krasno vse pripravili za Marijino slavnost zunaj cerkve in tako lepo oskrbeli postrežbo. Bili smo pri Mulečevih na domačih tleh pri narodnih ljudeh, zato je bilo naše veselje tem večje, zato ostane ta Marijina slavnost neopozabna vsem udeležencem. Poleg — mladeniškega gibanja se pojavlja novo gibanje, ravno tako važno za naš narodni razvoj, namreč dekliško gibanje, žensko gibanje. In to gibanje bo nam dalo žen, mater, kakoršnih imajo obilico Čehi, Poljaki pa tudi Hrvati, žen neustrašenih v borbi za narod in domovino.

Marijin shod v proslavo njenega brezmadežnega spočetja se bo obhajal na Ptujski gori od 7. kimovca popoldne do 11. kimovca dopoldne. Vsak dan bosta vsaj dve pridigi. Spovedovalo se bode vedno in redno. Dobivali se bodo lahko odpustki sv. leta. Tisti preč. gg. dušni pastirji, ki bodo prišli s procesijami, naj blagovole to že sedaj naznaniti. V nedeljo, na praznik Marijinega Imena bo shod za Marijine družbe.

Sv. Kunigunda na Pohorju. Jubilejska procesija. Na veliko Gospojnico je šla procesija od Sv. Kunigunde čez zeleno Pohorje k Mariji v Puščavo. Procesije so se vdeležili udje »Marijine družbe« in »Katol. delavskega društva«. Vseh romarjev je bilo nad 300. V Št. Lovrencu in v Puščavi nas je pozdravilo milo zvonjenje. Nad vse lep in ganljiv je bil pozdrav »Katol. delavskega društva« iz Puščave, ki je došlo blizu Sv. Lovrenca naši procesiji naproti s krasno društveno zastavo in »Marijine družbe« deklet iz Puščave, ki so belo oblečene in z venci došla s prelepo Marijino zastavo in z lursko Marijo na tronu. — Na sv. Roka, delavski praznik, je bila služba božja za romarje, da počastimo Brezmadežno devico za petdesetletnico in prosimo za ljubo zdravje. Obhajancev je bilo okoli 250. Ko se je procesija poslovila od veličastne romarske cerkve, so nas zopet nekaj časa spremili delavci in Marijina družba z zastavo. Molili smo sv. rožni venec in peli litanije in Marijine pesmi, dokler nismo prišli v prijazni Činžat, kjer so božjepotnikom postregli z izredno gostoljub-

nostjo. — Na Smolniku smo si ogledali prelepo cerkvico posvečeno Brezmadežni. Šli smo potem čez Bistriško planino, kjer nas je od daleč pozdravljala »Žigertov stolp«, v Lukanjo in k Sv. Kunigundi. — Ob krasnem vremenu smo videli, kako lep je naš planinski svet. A še bolj veselo je, da biva tukaj ljudstvo, ki ljubi Boga in Marijo ter mili dom slovenski. — Romar.

Premembe pri oo. kapucinih v štajerski provinciji. V Gorico pride o. Rafael Bogataj. V Krško gre za gvardijana o. Efrema Majcen iz Hartberga in za konventuala o. Gotfried Novak iz Irdninga. V Celovec o. Angel Sattler iz Hartberga, o. Anselm Eberhard iz Lipnice in o. Lovrenc Novak. V Lipnico pridejo o. Oton Kocjan iz Krškega, o. Benedikt Čirič iz Varaždina in o. Rudolf Marolt iz Svanberga. V Svanberg o. Kamilo Požar iz Celovca. V Mettersdorf gre za superiora o. Hubert Madlener iz Svanberga. V Hartberg pride kot gvardijan o. Gotthard Burtcher iz Murava; kot konventual o. Alfons M. Vakselj iz Krškega in o. Gebhard Tscholl iz Škofje Loke. V Murau gre za gvardijana o. Ziga Wagner iz Celovca. V Irdning o. Viljem Ebenberger iz Celovca.

Društvena poročila.

Vrtno veselico v Mariboru priredi v nedeljo, dne 4. t. m. ob 3. uri pop. bralno in pevsko društvo »Maribor« v »Narodnem domu«.

Desetletnica slov. katol. akadem. društva »Danica«. »Danica« nam pošilja vzneseno pisan oklic za njeno desetletnico, ki se vrši dne 12., 13. in 14. septembra v Ljubljani. Žal, da zaradi pomankanja prostora ne moremo priobčiti oklica, vendar opozorjamo vse somišljenike že sedaj na to veljavno slavlje. Pokroviteljstvo slavnostne desetletnice je sprejel prem. gosp. knezoškof ljubljanski dr. Ant. Bonaventura Jeglič.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na primiciji č. g. Fr. Vuk-a sta gosp. učitelj Kocmut in gđc. Ivanka Vukova nabrala za mariborsko »Dijaško kuhinjo« 37 K 13 v. — Bog plati!

Sv. Marjeta nižje Ptuja. Našemu bralnemu društvu poslal je velerodni gosp. dr. F. Jurtela, odvetnik v Ptuj, 25 kron in velerodni gosp. profesor J. Zelenik, posestnik pri Sv. Urbanu, 10 kron. Za ta blagodušna darova se vrlima, blagima in za naš narod čez vse vnetima gospodoma tem potom najsrčnejše zahvalimo. Bog daj veliko posnemovalcev! — J. Žunkovič, predsednik.

Iz Gornje Radgone se nam poroča: Vsled raznih ovir se desetletnica »Kmetijskega braln. društva in blagoslovljenje nove zastave ne bo vršilo dne 11. septemb. t. l., kakor je bilo v zadnji številki. »Slov. Gospod.« naznanjeno, ampak začetkom oktobra meseca. To se naj blagovoljno vzame v vednost. — Odbor.

V Žičah se vrši velika dijaška veselica dne 11. septembra t. l. ob pol 3. uri pop. v gostilniških prostorih g. Iv. Gosaka. Obširen vspeh obsega petje dij. moškega zbora in znanega konj. kvarteta; igra, deklamacija, tamburanje, govor, nanašajoč se na bližajočo se deželnozborske volitve, šaljiva pošta in še marsikaj drugega jamči za to, da se nobeden udeleženec ne bode dolgočasil. Vstopnina je za kmete 20 vin, za gospodo 40 vin, za šolsko deco 10 vin. Ker v Dravinjski dolini še sploh menda ni bilo slične slavnosti in letos sploh nikakšne ni, pričakujemo veličansko udeležbo, pred vsem tudi kmetijskega ljudstva, na katero se je pri sestavljanju vzporeda posebno oziralo.

Marten na Vestfalskem. Dan 14. avg. ostane nam tukajšnjim Slovencem vedno v spominu. Obhajala se je prva veselica »avstr. pevsk. društva »Cvetlica«. Prišli so Slovenci, pošteti avstrijski Nemci in tudi pruskih poštenih Nemcev ni manjkalo. Ob 4. uri pop. je predsednik N. Supan v srčnem govoru pozdravil vse dobro došle avstrijske narodne Slovence v slovenskem jeziku in nato tudi domače neavstrijske nam naklonjene Nemce

v nemškem jeziku. Na koncu govora je zaklical trikratni »živijo« h godu našega cesarja. »Živijo« je odmevalo brez konca po dvorani, godba je zaigrala »Cesarsko pesem«, ljudstvo pa zapelo: »Bog ohrani, Bog obvari itd.« Nato se je na splošno željo zbranega občinstva odposlala brzojavka na cesarja na Dunaj, v kateri se izraža udanost in zvestoba do našega cesarja in mile domovine avstrijske. A čujte, ob 11. uri 50 m. po noči je prišla brzojavka k zbranemu občinstvu. Utripala so nam srca, ko se je brzojavka prebrala. Glasi se tako-le: »Išl. Njegovo apostolsko ces. in kr. Veličanstvo se zahvaljuje najprisrčnejše za voščilo zvestih podanikov, ki se tudi v daljavi spominjajo svojega vladarja.« Od radosti so nam vsem solze veselja stopile v oči. »Živijo« je s ponosom in še večjim veseljem kot poprej klicalo ljudstvo našemu vladiki. Prusi še zdaj občudujejo nas in našega vladarja, da se poniža do tako priprostega ljudstva in nam izraža pozno v noč svojo očetovsko sočutno naklonjenost. Najmlajše avstrijsko slovensko društvo »Cvetlica« v Nemčiji je naše, pa smemo z najlepšim darilom ponosni biti. Zatoraj, rojaki, pristopajte k temu društvu brez izjeme vsi! Pri tem društvu se dela posebno, da se udi izražujejo v dobrem duhu. Rojake v domovini pa prosimo, da nam s kako knjigo pripomočejo k izobrazbi.

Gospodarske drobtinice.

Nekaj o sadjoreji.

Piše Goričan, potovalni učitelj.
(Dalje.)

Divjake v hosti nakopati in tiste saditi, je slaba navada. Večinoma so prestari in preslabo vkoreninjeni. Tako drevo se nekaj let obira in obira, nazadnje pa se pogosto posuši. Tisto pa, ki ostane, nima nobene prave oblike, ali pa če že gre vse po sreči, vendar jako dolgo trpi, poprej ko začne roditi.

Mlažje ko drevo na stalno mesto pride, boljše je. Tudi od tistih, ki drevesa po svetu okoli vozijo, naj se nikdar ne kupi, to je sama slaba roba.

Preveč vrst saditi in imeti ni dobro, ker imajo kupci radi enakomerno blago. Za Spodnjo Štajersko se priporočajo sledeče vrste:

- Jabolke: Astrahan beli (je zrela že konec julija); Kardinalmašancker; Kanada-Ananas; Baumanova rejneta; Bellefleur-London; Peping-Ribston; Peping-Hubertova mošnica.
- Hruške: Salzburgerca; dobra Lujza; Dielovka; Hardenpont-Oliviers de Serres (se najdalje drži, do meseca sušca) in tepka.

Umna sadjereja, razumno kmetovanje se ne da naučiti kar iz knjig, iz časopisov in tudi ne naenkrat čez noč. (Dalje sledi.)

Listnica uredništva. Jarenina. Ker so sedaj že drugi listi pisali o tem, prišli bi mi prepoznati! Pišite nam večkrat! Pozdravi! — Podčetrtak. Priobčili že zadnjič. — Dol. Zaradi pomanjkanja prostora morali odložiti. Toda pride gotovo. — Sv. Bolfank v Slov. gor. Istotako. — Sv. Jurij ob juž. žel. Smo priobčili že v zadnji številki. Pozdravi! — Polzela. Hvala, že prej dobili drug dopis! Prosimo drugokrat. Pozdravljeni! — Sv. Križ na Murskem polju. Žal, o primicijah ne moremo poročati zaradi pomanjkanja prostora. Rodoljubne pozdrave! — Lehen. Pride v »Naš Dom«. — Ptuj. Pride, danes ni prostora. — Središče. Hvala, bomo priobčevali v »Našem Domu«. — Laško. Poglejte listnico uredn. v zadnjem listu. Žakaj se niste podpisali? — Sv. Anton v Slov. gor., Sv. Marko nižje Ptuja: Za to številko prepozno. Objavimo prihodnjič.

Društvena naznanila.

Dol. V nedeljo, dne 4. septembra t. l. priredi Bralno društvo na Dolu o priliki obnove zbora veselice s petjem, tamburanjem in gledališkimi igranami. Dobrodošli! Kdaj pojedete domov? ter »Doktor Hribar«. Začetek točno ob 4. uri pop. Gostje srčno povabljeni. — Odbor.

Bralno društvo v Podvincih pri Ptuj priredi veselico v nedeljo, dne 4. septem. popoldne ob 2. uri v gostilni g. Petra Kureš. Govoril bo potovalni učitelj g. Martin Jelovšek o živinoreji.

Politič. narodno društvo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. priredi v četrtek, dne 8. sept. t. l. in ne 15. avg., kakor je bilo pomotoma naznanjeno, veselico popoldne ob 3. uri v prid ubogim učencem. Na pro-

gramu je tamburanje, petje in igra „Krojač Fips.“ K obilni udeležbi vabi odbor.

Središče. Čebelarica podružnica za ormoški okraj priredi dne 8. septemb. ob 8. uri popol. shod v Središču v šolskih prostorih. Predaval bo potoval. učitelj g. Jurančič o čebeloreji in organizaciji. Po predavanju se bo vršilo tudi praktično razkazovanje pri čebelnjaku.

Vabijo se torej vsi čebelarji in prijatelji čebeloreje k obilni udeležbi.

Zahvala.

Č. g. župnik I. Šelih pri Sv. Kunigundi na Pohorju so darovali tukajšnjemu katol. delav. društvu 10 K podpore. Za ta velikodušni dar se jim odbor

društva srčno zahvaljuje. — V Puščavi, dne 22. avgusta 1904.

Loterijske številke.

Gradec 27. avgusta: 80, 43, 82, 33, 63.
Dunaj 27. avgusta: 51, 49, 60, 33, 10.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
pe dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanih na upravnistvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Stampilje iz kavčuka, modele za predtiskarije izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, gosposka ulica št. 15. 426 51-11

Novozidana hiša, z lepim vrtom, se po ceni proda. Fraustaudnerstrasse 183 pri Mariboru. 619 3-2

Zgotovljene obleke, za dečke in moške, prodaja Jožef Vertnik, krojač in posestnik v Spodnji Novivasi, od sedaj naprej vsako nedeljo in praznik po prav nizki ceni v Totovi hiši na glavnem trgu v Slov. Bistrici. 618 3-2

Šafar želi službe, več gospodarskega opravila, zmožen slovenskega in nemškega jezika. Naslov pove upravnistvo. 620 1-1

Dvotlačni mlin, na močni vodi, novozidana hiša, hlevi, 4 orale zemlje z sadonosnikom, vrtom za zelenjavo, se radi rodb. razmer zelo po ceni proda. Vpraša se v gostilni „pri Jeleni“ v St. Lovrencu nad Mariborom. 623 2-2

Lepo posestvo, pol ure iz mesta, novozidana z opeko krita hiša, gospodarsko poslopje, lep sadonosnik, njiva in nekaj vinograde, se takoj proda za 2500 gld. Kdor želi tudi lahko zraven kupi les za posekat. Več pove Fr. Selinšek, Tržaška cesta 59. Maribor. 631 2-2

Posestvo v Spod. Radvanju pri Mariboru št. 66, 13 oralov zemlje, dve hiši, ena najemniška z 200 K najemnine, vse v dobrem stanju, se proda. 645 1-1

Novo sode od 30 do 700 litrov prodaja sodarna Feliks Schmidl v Mariboru. 636 7-1

Majhno posestvo se proda, nova hiša, dve lepi njivi, sadonosnik in vrt za zelenjavo, zelo pripravno za vsakega obrtnika. Franc Ojnik, sedlarski mojster v Ivanjševcih, p. Radgona. 641 3-1

Lepo posestvo se proda v občini Hrašnje in Mota blizu kopališča Radenci, blizu železniške postaje Hrašnje in Mota, tik velike ceste od Ljutomeru v Radgono. Vsa poslopja so zidana, hiša je z opeko krita in vse v dobrem stanju. Posestvo obstoji iz njiv, travnikov, gozda in vrta, skupno meri 25 oralov. H posestvu se proda za gospodarstvo vse potrebno orodje, več koles, plug itd. Proda se tudi vsa živina, konji, krave, svinje, perutnina, potem hrana za živino, slama, seno, zrnje itd. Cena temu posestvu z vsem skupaj je 7000 gld., od katerih kupec lahko 4000 gld. od posojilnice vknjiženega posojila obdrži. Natančneje se izve pri Antonu Vrabl. trgovcu pri Sv. Križu, pošta Križevci pri Ljutomeru. 637 1-1

Novozidana hiša s 6 stanovanji, velik vrt, odda se cela hiša ali pa samo polovica hiše in polovica vrta, 10 let dače prosto; cela hiša se lahko za malo denarja kupi. Vpraša se: Lenagasse 16, Maribor. 639 1-1

Vinski sodi, potem več molznih krav se proda v stolnem župnišču v Mariboru. 649 2-1

Velika vila in mala hiša, obe z vrtom za zelenjavo in sadonosnikom, vodo, stanovanja za penzioniste, vila je tudi za gospodo (Herrschaften), hiša pa za profesoriste zelo sposobna, se proda. Več pove Anton Merčun, Maribor, Weinbaggasse. 647 3-1

Odda se.

Stanovanje se odda takoj v prijaznem trgu Studenice pri Poljčanah z 2 sobama, kuhinjo in jedno posodo. To stanovanje je posebno pripravno za kakega vpokojenega duhovnika ali učitelja. Več se izve pri kraj. šolskem svetu v Studenici. 634 2-1

Proste službe.

Črevlar, samostojen in dobro izučen, se išče za eno občino, v koji je mnogo dela in nobenega izučenega črevlarja. Kje, pove upravnistvo. 590 6-4

Služba spretnega organista in cerkovnika, samskega, se takoj odda v Žetalah. Cerkveno predstojništvo. 607 2-2

Spretna kuharica v srednjih letih išče službe; gre tudi v župnišče. M. K. poste restante, Radgona. 614 3-2

Gospodinja, pridna, vajena vsakega dela, išče službe — gre tudi v župnišče. Naslov pove upravnistvo lista. 613 3-2

Pridnega učenca sprejme takoj Alojzij Pinter, trgovec z mešanim blagom, v Slov. Bistrici. 610 3-2

Krojaškega učenca sprejme takoj Simon Mayer, krojač v Kamnici. 626 2-2

Organist in cerkovnik samskega stanu in dobro izvežban se sprejme s 15. septembrom 1904. Oglasiti se je pri župnem uradu v Leskovcu pri Ptuj. 624 2-2

Učenca iz poštene hiše sprejme Anton Kolar, pek v Vitanju pri Celju. 638 2-1

Učenca sprejme Matija Hočevar, ključavničar na Ragoznici pri Ptuj. 635 2-1

Mežnar, dobro izučen, z dobrimi spricvali, samec, vajen vsakega dela, želi službe v kako župnišče, kjer bi opravljal tudi druga dela. Naslov pri upravnistvu.

En kovač, 1 kolar, 1 vrtilar, vsi trije oženjeni, se sprejmejo. Vpraša se pod naslovom g. Siegmund vitez pl. Micevsky, pošta Gornja Rieka kod Novog Marofa, Hrvatska. 646 2-1

Krojaškega pomočnika, pridnega, za sejemsko belo, takoj sprejemem. Jožef Verdnik, kroj. mojster v Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici. Delo je celo zimo. 648 2-1

Razno.

Pridni dijaki se sprejmejo na stanovanje. Färbergasse št. 3, vrata 9. 625 3-2

Dijake sprejme vdova na posebno sobo, Augasse št. 5, vrata 18, II. nadstropje. 628 4-2

2 dijaka se sprejmeta na stanovanje, kjer se jima tudi pri učenju pomaga. I. Weixl, nadučiteljeva soproga. Zofijni trg št. 3, II. nadst. 632 3-1

Dijaki se sprejmejo na hrano in stanovanje pri boljši rodbini, kjer so pod dobrim nadzorstvom. Kje, se izve v trgovini manufaktur. blaga „pri Amerikancu“ v Mariboru, grajski trg 2. 650 1-1

Dijaki se sprejmejo na hrano in stanovanje v bližini vseh šol. Lepa, zračna soba, dobra domača hrana ter ostro nadzorovanje. Naslov pri upravnistvu. 647 3-1

Na leto se razproda nad 10.000 kom.

Zdravo in lepo živino imeti, je bogastvo!

Vse to doseže hranilni prašek za živino!



Ta hranilni živinski prašek priporočajo mnogi živinodravnik, a rabijo ga mnogi dobri gospodarji za svojo živino. Posebno se priporoča:

Prah za konje.

Ta čisti in pospešuje prebavo, odstranjuje kašelj (keh), koliko, kakor tudi druge nečiste stvari iz nosa, tako da bo an konj kmalu zdrav, med tem

ko zdravi konji, katerim se daje ta prah, ostanejo čvrsti in čili za tek, a jaki in vstrajni za najtežjo vožnjo. — Prah za krave in govedo stori isto, da se rado redi, lažje prebavlja, postane hitro debela, in da postane močna. Osobito se daje kravam, da dobro dojijo in dajejo mastno in gosto mleko, ki daje mnogo smetane. — Prah za svinje je priporočeno sredstvo proti skoro vsem boleznim svinj, posebno kadar svinje nočejo žreti, pri griži itd. Svinje postanejo debele in se pridno rede. — Prah za perutnino se primeša h hrani za kokoši, purane, race, gosi itd., da postanejo debele in da pridno nesejo jajca. 446 20-9

Vsak gori navedenih praškov stane: 3 škatlje 2 K, 6 škatelj 4 K, 12 škatelj 7 K 20 v franko. Manj kot 3 škatlje se ne razpošilja. Dobiva se samo

Mestna lekarna v Zagrebu, Markov trg št. 100, zraven cerkve sv. Marka.

Kdor želi imeti zdravo in lepo živino, naj si nemudoma naroči.

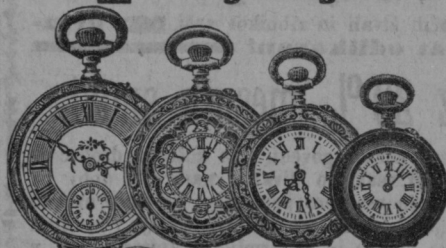
Vsak dan dojde veliko naroč iz vseh krajev, kar je najboljši dokaz o izvrstnosti teh živinskih praškov.

Največja in najcenejša

domača slovenska eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine.

Priznано dobro blago!

Žepne ure so pravega švicarskega izdelka.



451 14-6

H. Suttner

urar v Kranju (Krainburg).

Zalagatelj družbe c. kr. državnih uradnikov za Avstrijo, priporoča svojo bogato zalogo finih in ratančno idočih pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine. — Mal dobiček, veliko spečevanje. — Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Opomba: Da je moje blago zares fino in ure zanesljivo idoče, je dokaz to, da razpošiljam iste na vse kraje sveta. — Kdor hoče dobro idočo uro kupiti, naj se zaupno obrne na moje tvrdko.

„Kmetijsko društvo pri Sv. Emi“

bo imelo v nedeljo, dne 11. sept. t. l. popoldne ob 4. uri v prostorih »kmet. bral. društva« svoj občni zbor.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Volitev načelstva. 3. Volitev nadzorstva. 4. Volitev v razsodišče. 5. Slučajnosti.

Trgovina obstoji že 36 let.

Najboljše se kupi pri obče znani domači zanesljivi trgovini z manufakturnim blagom

Karol

„pri solncu“

Gospodsk. ulica št. 10 **Maribor****Worsche**

„pri solncu“

Maribor Herrengasse Nr. 10katera priporoča slavn. občinstvu svoje **letne in jesenske novosti**, bodisi za moške ali ženske obleke v veliki in levi izberi, po izredno najnižji ceni.**Sukno (štof) za celo moško obleko** (suknja, hlače in telovnik) 3-10 metrov dolg stane gld. 2.50, 3.20, 4.50, 6.— in naprej do najfinejše vrste, gladki, črni, rižasti in modno barvani kamgarni, lodni in vsake vrste suknenege blaga.**Lepa, pristna volna za žensko obleko** gld. 1.40, 1.80, 2.30, 3.— in naprej do najfinejše vrste v najnovejših modnih barvah; izvrstni lepi svileni robci za na glavo od gld. — 65, — 80, — 90, 1.—, 1.20, 1.40 in naprej do najfinejše vrste.**Velika zaloga perilnega blaga**, druka, dobrega platna, gradna za postelje, posteljne odeje lastnega izdelka od gld. 2.— naprej, izgotovljene rjuhe od gld. — 90 naprej, prti, servijete, brisače, vsakovrstno opravo in mnogo drugega. — **Za zanesljivo blago, dobro postrežbo in pravično mero se jamči.**

Trgovina obstoji že 36 let.

Posojilnica v Ptuj**odda** za bodoče šolsko leto 1904/5, katero se začne dne 3. novem. t. l. **več podpor** ali štipendij.

Te podpore morejo dobiti le sinovi kmetijskih starišev iz okraja ptujskega, kateri so se na posebno prošnjo v kmetijsko šolo na Grmu sprejeli, prevzamejo po dovršeni šoli doma gospodarstvo in se pismeno zavežejo, da se bodo s kmetijstvom, vrtnarstvom in sadjarstvom pečali.

Prošnje za te podpore je vložiti osebno pri posojilnici v Ptuj.

621 2-2

V Ptuj, dne 15. avg. 1904.

Ravnateljstvo.**IVAN E. WEIXL**izdelovanje in trženje klajnih preparatov
v Mariboru, Zofijni trg 3priporoča vsem posestnikom domačih živali in ribnikov svoj **brezkonkurenčni, že večkrat odlikovani****koščeni drobci z 20% mesnih snovi**

iz celo svežih kosti uradno potrjeno zdrave govedi. Ta koščeni drobci je tačas baš edina priklaja, ki spravi vsaktero žival v najkrajši dobi na najvišjo stopinjo telesne popolnosti in vsaktero perutnino, da zleže na leto največje možno število jajec. To je — od katerekoli druge klaje v redilnih snoveh nedosegljiva — priklaja za odgojo in za krmljenje (pitanje), je v porabi jako izdatna in stane iz zaloge v Mariboru: Ia vrste 2 vreči po 50 kg 27 K, 1 vreča s 50 kg 14 K, s 5 kg 2 K 10 h, 1 kg 34 h; IIa vrste 2 vreči po 50 kg 25 K, 1 vreča s 50 kg 13 K, s 5 kg 2 K, 1 kg 32 h. — Iz tovarne: po 50 kg 1 K 75 h manj; na debelo pa: Ia vrsta 100 vreč po 50 kg — za 100 kg 21 K, Ia vrste 200 vreč po 50 kg — za 100 kg 20 K; IIa vrste 100 vreč po 50 kg — za 100 kg 19 K, IIa vrste 200 vreč po 50 kg — za 100 kg 18 K. — Ta koščeni drobci se, na suhem shranjeni, ne pokvari.

622 1

Priznanje. (Po nemškem originalu.) V Hočah, dne 11. avg. 1904. Gospodu Iv. E. Weixl v Mariboru. — O koščemem drobcu, kupljenem od Vas, Vam naznanjam našo popolno zadovoljnost. Pokrmili smo ga svinjam, ki so ga zelo radi uživale in so v tem času kar vide rastle in težje postajale... Z veselostjo vam. Vodstvo mlekarne v Hočah ob juž. žel., Štajersko. Möchel s. r.**Prodaja barv, lakov in firnisa**

v Mariboru, Tegetthoffove ul. 33.

priporoča za poletje 1904 barve za beljenje, katerih ne obledi ne voda ne sonce, slikanje v vseh barvah, kakor tudi vsakovrstne zemeljske in kovinske barve, najfinejše ribane oljnate barve, lake, firnise, emalje barve, Bernstein-oljnati lak za tla, olje za prah, olje za stroje, karbolinej, žgano smolo (ter), mavec, cement, apno, kakor tudi vse druge v to stroko spadajoče predmete.

Prodajam **2000 kom. starih vzorcev za slikanje sten** (Wandpatronen), komad po 5 kr. 541 6-4**Franc Kolar,**

slikarski in pleskarski mojster.

**Zahvala
banki „Slaviji“.**

Pretečeni mesec t. l. so podpisanimi pogorela poslopja, katera sva imela pri banki „Slaviji“ zavarovana. Cenitev škode se je takoj vršila, odškodnina pa izplačala v našo popolno zadovoljnost po njenem glavnem zastopniku, g. Ivanu Verasu v Mariboru, ter priporočava zato vsakemu to slovensko zavarovalno banko „Slavijo“ najtoplejše.

638 1-1

Tezna, 23. avg. 1904.

Ivan Kit, Marija Kit.**Izjava.**

Jaz podpisani, Ludovik Solak, gostilničar pri Sv. Rupertu sodn. okr. Sv. Lenart, obžalujem, da sem g. Ivana Novak, posestnika v Gornjem Velovleku sodn. okraj Ptuj, žalil brez vsakega povoda na njegovi časti, ga prosim tem potom za odpuščanje, ter se mu zahvaljujem, da je umaknil pri c. kr. okrajni sodnji pri Sv. Lenartu vloženo ovadbo.

640 1-1

Ludovik Solak.**Preklic.**

Podpisana Alojzija Pušnik prekličem s tem vse, česar sem obdolžila fante »Bralnega društva« na Dobrni, kakor da bi bili pisali dopisnico, s katero je bila razžaljena neka oseba. Izjavljam, da sem isto stvar pisala sama in prosim fante »Bralnega društva« odpuščanja.

Dobrna, 27. avg. 1904

642 1-1 **Alojzija Pušnik.****Kuverte**

vsakojake vrste

priporoča

tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.**Narav. francosko žganje**

ki je iz domačega vina izločen (ekstrahiran) alkohol (mlad konjak), in je od vseh zdravnikov priporočeno zdravstveno, dušo in telo poživljajoče sredstvo, ki pomaga posebno pri trganju po udih, izpadanju las, išijas, odrevenelosti, protinu (reumatizmu), glavobolu in zobobolu. Ena steklenica 1.20 gld. z navodilom uporabe.

Stari konjak se priporoča posebno rekonvalescentnim, bolnim na žel.

lodcu in oslabeledim na krvi. Steklenica 1.50 gld. — Pri naročitvi 4 steklen. pošiljatev frankira.

Benedikt Hertl, posest. graščine Golič pri Konjicah, Sp. Štaj. V zalogi pri Al. Quandest, trgovcu v Mariboru, gospodsk. ulica in v Mozirju pri Martinu Šuster.

526 52-46